

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 97/33/EF**av 30. juni 1997****om samtrafikk på telekommunikasjonsområdet med henblikk på å sikre universelle tjenester og samtrafikkevne ved anvendelse av prinsippene om tilgang til åpne telenett (ONP)(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B⁽³⁾, på grunnlag av Forlikskomiteens felles forslag av 19. mars 1997, og

ut fra følgende betraktninger:

1) Fra 1. januar 1998 vil adgangen til å yte teletjenester og til å stille til rådighet telekommunikasjonsinfrastruktur i Fællesskapet bli liberalisert, med overgangsperioder for visse medlemsstater. I rådsresolusjon av 7. februar 1994 om prinsippene for universelle tjenester innen telekommunikasjonssektoren⁽⁴⁾ erkjennes det at det for å fremme utviklingen av teletjenester på fællesskapsplan er nødvendig å sikre samtrafikk mellom offentlige nett, og under framtidige konkurranseforhold, samtrafikk mellom ulike operatører på nasjonalt plan og på fællesskapsplan. I rådsdirektiv 90/387/EØF av 28. juni 1990 om opprettelse av et indre marked for teletjenester ved gjennomføring av tilgang til åpne telenett (ONP)⁽⁵⁾ er det fastsatt harmoniserte prinsipper for åpen og effektiv tilgang til og bruk av offentlige telenett og, eventuelt, offentlig tilgjengelige teletjenester. I rådsresolusjon av 22. juli 1993 om undersøkelse av situasjonen innen telekommunikasjonssektoren og av behovet for ytterligere utvikling på telekommunikasjonsmarkedet⁽⁶⁾ erkjennes det at tiltak i

forbindelse med tilgang til åpne nett utgjør en hensiktsmessig ramme for harmonisering av vilkår for samtrafikk. Denne harmoniseringen er en vesentlig forutsetning for gjennomføringen av et indre marked for teletjenester som virker tilfredsstillende. I rådsresolusjon av 18. september 1995 om gjennomføring av de framtidige rammeregler for teletjenester⁽⁷⁾ erkjennes det at opprettholdelse og utvikling av universelle tjenester samt særskilte regler for samtrafikk er viktige elementer i disse framtidige rammereglene, og det fastsettes noen retningslinjer på området.

- 2) For å gi tjenester til brukere i Fællesskapet samtrafikkevne fra sluttbruker til sluttbruker er det nødvendig med generelle rammeregler for samtrafikk med offentlige telenett og offentlig tilgjengelige teletjenester, uavhengig av hvilken underliggende teknologi som er anvendt. Rimelige, forholdsmessige og ikke-diskriminerende vilkår for samtrafikk og samtrafikkevne er viktige elementer for å fremme utviklingen av åpne og konkurransepregede markeder.
- 3) Opphevingen av særretter og eneretter på telekommunikasjonsområdet innebærer at visse eksisterende definisjoner må revideres. For dette direktivs formål omfatter ikke teletjenester tjenester i tilknytning til kringkasting av radio og fjernsyn. Tekniske vilkår, takster, bruks- og leveringsvilkår som gjelder for samtrafikk, kan være forskjellige fra vilkårene som gjelder for sluttbruker/nettgrensesnitt.
- 4) Rammereglene for samtrafikk omfatter de situasjoner der de sammenkoblede nett brukes til yting av offentlig tilgjengelige teletjenester i næringsøyemed. Rammereglene for samtrafikk omfatter ikke tilfeller der et telenett brukes til å yte teletjenester som er tilgjengelige bare for en særskilt sluttbruker eller en lukket brukergruppe, men bare tilfeller der et telenett brukes til yting av offentlig tilgjengelige tjenester. Sammenkoblede telenett kan være eid av de berørte parter eller de kan være basert på leide samband og/eller overføringskapasitet som de berørte parter ikke eier.
- 5) Når særretter og eneretter til teletjenester og -infrastruktur er avskaffet i Fællesskapet, kan det bli nødvendig med en form for godkjenning fra medlemsstatene for å kunne stille til rådighet telenett eller yte teletjenester. Operatører med tillatelse til å stille til rådighet offentlige telenett eller yte

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT L 199 av 26.7.1997, s. 32 (direktivet endret ved direktiv 98/61/EF (EFT L 268 av 3.10.1998, s. 37), er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 7/1999 av 29. januar 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester), se denne utgaven av EØS-tillegget til *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

(1) EFT nr. C 313 av 24.11.1995, s. 7.

(2) EFT nr. C 153 av 28.5.1996, s. 21.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 14. februar 1996 (EFT nr. C 65 av 4.3.1996, s. 69), Rådets felles holdning av 18. juni 1996 (EFT nr. C 220 av 29.7.1996, s. 13) og europaparlamentsbeslutning av 19. september 1996 (EFT nr. C 320 av 28.10.1996, s. 138). Rådsbeslutning av 2. juni 1997. Europaparlamentsbeslutning av 11. juni 1997.

(4) EFT nr. C 48 av 16.2.1994, s. 1.

(5) EFT nr. L 192 av 24.7.1990, s. 1.

(6) EFT nr. C 213 av 6.8.1993, s. 1.

(7) EFT nr. C 258 av 3.10.1995, s. 1.

offentlig tilgjengelige teletjenester i alle deler av Fellesskapet bør stå fritt til å forhandle seg fram til avtaler om samtrafikk på forretningsmessig grunnlag i samsvar med fellesskapsretten, forutsatt at de nasjonale reguleringsmyndigheter fører tilsyn og om nødvendig griper inn. Det må sikres tilstrekkelig samtrafikk innen Fellesskapet mellom visse nett samt samtrafikkeveier for tjenester som er viktige for den sosiale og økonomiske velferden til brukere i Fellesskapet, særlig faste og mobile offentlige telefonnett og -tjenester samt leide samband. Med «offentlig» menes i dette direktiv verken eierskap eller et begrenset antall tilbud betegnet som «offentlige netts» eller «offentlige tjenester», men alle nett eller tjenester som er gjort offentlig tilgjengelige for tredjemann.

- 6) Det er nødvendig å fastlegge hvilke operatører som har rett og plikt til samtrafikk. For å kunne stimulere utvikling av nye typer teletjenester er det viktig å fremme nye former for samtrafikk og spesiell nettilknytning på andre punkter enn de nettermineringspunkter som tilbys flertallet av sluttbrukerne. En operatørs markedsrett avhenger av flere faktorer, herunder foretakets andel av markedet for det berørte produkt eller den berørte tjeneste i det relevante geografiske område, dets omsetning i forhold til markedets størrelse, dets evne til å påvirke markedsvilkårene, dets kontroll over mulighetene til å få adgang til sluttbrukerne, dets internasjonale forbindelser, dets tilgang på økonomiske midler og dets erfaring med å tilby produkter og tjenester på markedet. Det bør være de nasjonale reguleringsmyndigheter som fastslår hvilke operatører som har betydelig markedsrett, idet de tar hensyn til situasjonen på det relevante markedet.
- 7) Begrepet universelle tjenester må utvikles i takt med den teknologiske utvikling, markedsutviklingen og endringer i brukernes behov. De nye vilkår for yting av universelle tjenester bør vurderes ved en framtidig revisjon av dette direktiv.
- 8) Plikten til å yte universelle tjenester bidrar til å nå Fellesskapets mål om økonomisk og sosial utjevning samt geografisk likestilling. I en medlemsstat kan flere enn én operatør ha plikt til å yte universelle tjenester. Medlemsstatene bør oppmuntre til at ny teknologi, som det digitale flertjenestenettet (ISDN), innføres tidlig og på et så bredt grunnlag som mulig. På sitt nåværende utviklingsstrinn i Fellesskapet er ISDN ikke tilgjengelig for alle brukere og omfattes ikke av bestemmelsene om universelle tjenester i dette direktiv. Med tiden bør det overveies om ISDN bør utgjøre en del av de universelle tjenestene. Ved beregning av nettokostnaden for universelle tjenester bør det tas behørig hensyn til kostnader og inntekter samt til ytre økonomiske faktorer og immaterielle goder som følger av yting av universelle tjenester, men beregningen bør ikke hindre den pågående prosess med å gjenopprette likevekt når det gjelder takstene. Kostnader i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester bør beregnes etter oversiktlige metoder. Finansielle bidrag i forbindelse med deling av plikten til å yte universelle tjenester bør være atskilt fra samtrafikkavgifter. Når plikt til å yte universelle tjenester innebærer en urimelig belastning for en operatør, er det hensiktsmessig å tillate medlemsstatene å innføre ordninger for deling av nettokostnaden som knytter seg til plikten til å stille til rådighet et fast offentlig telefonnett eller en fast offentlig telefonsentral på universelt grunnlag, med andre operatører som driver offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige telefonsentraler. I denne forbindelse må fellesskapsrettens prinsipper overholdes, særlig prinsippene om likebehandling og forholdsmessighet, og traktatens artikkel 100 A nr. 2 må ikke berøres.
- 9) Det er viktig å fastsette prinsipper som sikrer oversiktlig, adgang til opplysninger, likebehandling og lik tilgang, særlig for operatører med betydelig markedsrett.
- 10) Fastsettelsen av takster for samtrafikk er et viktig element for å bestemme konkurransens struktur og intensitet i overgangen til et liberalisert marked. Operatører med betydelig markedsrett må være i stand til å påvise at deres samtrafikk takster er fastsatt på grunnlag av objektive kriterier og overholder prinsippene om oversiktlig og kostnadsorientering, og at de er tilstrekkelig oppdelt med hensyn til de nett- og tjenesteelementene som ytes. Offentliggjøringen av en liste over samtrafikk tjenester, -takster og -vilkår øker den nødvendige oversiktlig og likebehandling. Beregningen av samtrafikk takstene bør være fleksibel slik at takstene for eksempel kan variere etter kapasitet. Takstnivået bør fremme produktiviteten og nyetablering av effektive og levedyktige operatører på markedet, og takstene bør verken ligge under det nivå som på grunnlag av de faktiske kostnadene kan beregnes ut fra langsiktige differansekostnader og anvendte kostnadsfordelingsmetoder, eller over det nivå som kan beregnes etter særkostnadene for å yte den aktuelle samtrafikk tjeneste. Avgifter i forbindelse med samtrafikk basert på et prisnivå som er nært knyttet til de langsiktige differansekostnader ved å tilby adgang til samtrafikk, er egnet til å fremme en hurtig utvikling av et åpent og konkurransepreget marked.
- 11) Dersom en operatør med særretter eller eneretter på et annet område enn telekommunikasjonsområdet også yter teletjenester, kan regnskapsmessig atskillelse eller strukturell atskillelse være egnede midler til å hindre konkurransevridende kryss-subsidier, i det minste ved telekommunikasjonsvirksomhet over en viss omsetning. Når en operatør har betydelig markedsrett, sikrer tilstrekkelig regnskapsmessig atskillelse mellom samtrafikkvirksomhet og annen virksomhet på telekommunikasjonsområdet at interne kostnadsoverføringer blir oversiktlige ved at alle kostnads- og inntektselementer i tilknytning til disse former for virksomhet framgår.

- 12) De nasjonale reguleringsmyndigheter spiller en viktig rolle når det gjelder å fremme et konkurransepreget marked som tjener interessene til brukerne i Fellesskapet, og når det gjelder å sikre tilstrekkelig samtrafikk mellom nett og samtrafikkevne for tjenester. Tilstrekkelig samtrafikk tar hensyn til anmodningene fra operatøren som ønsker samtrafikk, særlig med hensyn til de mest egnede sammenkoplingspunktene, der hver operatør har ansvaret for ruting av samtaler og fastsettelse av innbyrdes takster fram til sammenkoplingspunktet. Forhandlinger om samtrafikkavtaler kan lettes ved at de nasjonale reguleringsmyndigheter på forhånd fastsetter visse vilkår i samsvar med fellesskapsretten og under hensyn til Kommisjonens anbefalinger om å lette utviklingen av et virkelig europeisk hjemmemarked, og ved at de angir hvilke andre områder som skal omfattes av samtrafikkavtaler. I tilfelle tvist om samtrafikk mellom parter i den samme medlemsstaten, skal den skadelidte part kunne henvende seg til den nasjonale reguleringsmyndighet for å få løst tvisten. Nasjonale reguleringsmyndigheter skal kunne kreve at operatører kopler sammen sine anlegg når det kan påvises at dette er i brukernes interesse.
- 13) I samsvar med direktiv 90/387/EØF er de grunnleggende krav som berettiger restriksjoner på tilgang til og bruk av offentlige telenett eller -tjenester, begrenset til nettets driftssikkerhet, sikring av nettets integritet, tjenestenes samtrafikkevne når dette er berettiget, samt eventuelt datasikring. Begrunnelsene for disse restriksjonene må offentliggjøres. Bestemmelsene i dette direktiv er ikke til hinder for at en medlemsstat treffer tiltak som er begrunnet ut fra hensynene angitt i traktatens artikkel 36 og 56, særlig ut fra hensynet til offentlig sikkerhet, orden og moral.
- 14) Felles bruk av anlegg kan være en fordel av byplanleggingsmessige hensyn samt av miljømessige, økonomiske eller andre hensyn og bør fremmes av de nasjonale reguleringsmyndigheter på grunnlag av frivillige avtaler. Obligatorisk felles bruk av anlegg kan være hensiktsmessig under visse omstendigheter, men bør ikke pålegges en operatør før etter en fullstendig, offentlig høring.
- 15) Nummerforvaltning er et viktig element i forbindelse med lik tilgang. De nasjonale reguleringsmyndigheter bør ha ansvaret for å forvalte og kontrollere de nasjonale nummerplanene, samt for de sider ved teletjenester som er knyttet til navn og adresser, der det er nødvendig med en samordning på nasjonalt plan for å sikre effektiv konkurranse. Når de nasjonale reguleringsmyndigheter ivaretar disse oppgavene, må de ta hensyn til forholdsmessighetsprinsippet, særlig når det gjelder eventuelle tiltaks virkning på nettoperatører, videreforhandlere og forbrukere. Nummeroverførbarhet er en viktig tjeneste for brukerne og bør innføres snarest mulig. Nummerplaner bør utvikles etter omfattende samråd med alle berørte parter og i samsvar med langsiktige europeiske nummerforvaltningsprinsipper og internasjonale nummerplaner slik det overveies i Den europeiske post- og telekonferanse (CEPT). Behovet for nummerforvaltning i Europa, behovet for felleseuropeiske og nye tjenester samt samvirket på et stadig mer verdensomspennende telekommunikasjonsmarked gjør det nødvendig å samordne nasjonale synspunkter i samsvar med traktaten i internasjonale organisasjoner og fora der beslutninger om nummerforvaltning treffes.
- 16) I samsvar med direktiv 90/387/EØF må harmoniseringen av tekniske grensesnitt og vilkår for tilgang baseres på felles tekniske spesifikasjoner som tar hensyn til internasjonal standardisering. Det kan være behov for å utvikle nye europeiske standarder for samtrafikk. I samsvar med rådsdirektiv 83/189/EØF av 28. mars 1983 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter⁽¹⁾ må nye nasjonale standarder ikke utvikles på områder der harmoniserte europeiske standarder er under utvikling.
- 17) I samsvar med direktiv 90/387/EØF må vilkårene for tilgang til åpne telenett være oversiktlige og offentliggjøres på en passende måte. Det ble ved nevnte direktiv nedsatt en komité (ONP-komiteen) som skal bistå Kommisjonen, og fastsatt en framgangsmåte for samråd med teleoperatører, brukere, forbrukere, produsenter og tjenesteytere.
- 18) I tillegg til den klageadgang som er fastsatt i nasjonal lovgivning eller i fellesskapsretten, er det behov for en enkel framgangsmåte for løsning av tvister på tvers av landegrensene som ligger utenfor myndighetsområdet til den enkelte nasjonale reguleringsmyndighet. Denne framgangsmåten, som skal innledes på anmodning fra en av partene i tvisten, bør være hurtig, billig og oversiktlig.
- 19) For at Kommisjonen effektivt skal kunne overvåke anvendelsen av dette direktiv, er det nødvendig at medlemsstatene gir Kommisjonen melding om hvilke nasjonale myndigheter som vil være ansvarlige for de oppgaver som fastsettes i dette direktiv, og hvilke operatører som omfattes av direktivets bestemmelser.
- 20) Det bør på bakgrunn av den dynamiske utviklingen på dette området innføres en hurtig framgangsmåte for tilpasning av enkelte vedlegg til dette direktiv som fullt ut tar hensyn til medlemsstatenes synspunkter, og som bør omfatte ONP-komiteen.
- 21) Det ble 20. desember 1994 inngått en *modus vivendi*⁽²⁾ mellom Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen om gjennomføringstiltakene for rettsakter vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B.
- 22) Gjennomføringen av visse forpliktelser må knyttes til datoen for liberalisering av teletjenester og -infrastruktur, og det

(1) EFT nr. L 109 av 26.4.1983, s. 8. Direktivet sist endret ved kommisjonsvedtak 96/139/EF (EFT nr. L 32 av 10.2.1996, s. 31).

(2) EFT nr. C 102 av 4.4.1996, s. 1.

skal særlig for de berørte medlemsstater fullt ut tas hensyn til de relevante overgangsperioder samt til om det er opprettholdt særretter eller eneretter i forbindelse med direkte samtrafikk mellom nevnte medlemsstaters mobilnett og faste telenett eller mobilnett i andre medlemsstater. Det kan innvilges utsettelse for plikten til å sørge for nummeroverførbarhet dersom Kommisjonen er enig i at forpliktelsen vil innebære en urimelig belastning for visse operatører.

- 23) Dette direktiv er ikke til hinder for at det i forbindelse med foretak som ikke er etablert i Fellesskapet, i samsvar med fellesskapsretten og gjeldende internasjonale forpliktelser, kan treffes tiltak som har som formål å sikre at medlemsstatenes borgere får tilsvarende behandling i tredjestater. Fellesskapsforetak bør i tredjestater nyte godt av en behandling og en faktisk adgang til markedet som kan sammenlignes med den behandling og den markedsadgang som innrømmes borgere fra de berørte stater i fellesskapsammenheng. Fellesskapet må i forbindelse med forhandlinger om telekommunikasjon søke å oppnå en avbalansert flersidig avtale som gir fellesskapsoperatører faktisk og tilsvarende adgang til markedet i tredjestater.
- 24) Dette direktivs virkemåte bør vurderes innen 31. desember 1999 særlig for å undersøke omfanget av plikten til å yte universelle tjenester og tidsplanen for innføring av nummeroverførbarhet. Situasjonen med hensyn til samtrafikk med tredjestater bør også vurderes regelmessig, slik at det kan treffes egnede tiltak.
- 25) Hovedmålet med samtrafikk mellom nett og samtrafikkeve for tjenester i Fellesskapet kan ikke nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og kan derfor nås bedre av Fellesskapet gjennom dette direktiv. Det er ønskelig at det i forbindelse med revisjonen av dette direktiv vurderes om det skal opprettes en europeisk reguleringsmyndighet, samtidig som det blant annet tas hensyn til det forberedende arbeid som Kommisjonen har utført. Når det er oppnådd effektiv konkurranse på markedet, vil traktatens konkurranseregler i prinsippet være tilstrekkelige til å gjennomføre en etterfølgende kontroll av om konkurransen foregår på riktige vilkår, og nødvendigheten av dette direktiv kan dermed tas opp til ny vurdering, med unntak av bestemmelsene om universelle tjenester og løsning av tvister.
- 26) Bestemmelsene i dette direktiv får anvendelse med forbehold for traktatens konkurranseregler —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Virkeområde og mål

I dette direktiv er det fastsatt rammeregler for Fellesskapet med henblikk på å sikre samtrafikk mellom telenett og særlig samtrafikkeve for tjenester samt yting av universelle tjenester i åpne og konkurransepregede markeder.

Direktivet omhandler harmonisering av vilkårene for åpen og effektiv samtrafikk mellom og tilgang til offentlige telenett og offentlig tilgjengelige teletjenester.

Artikkel 2

Definisjoner

1. I dette direktiv menes med:
 - a) «samtrafikk»: fysisk og logisk sammenkopling av telenett som brukes av den samme eller av en annen operatør for å gjøre det mulig for en operatørs brukere å kommunisere med den samme eller en annen operatørs brukere eller for å få tilgang til andre operatørs tjenester. Tjenester kan ytes av de berørte parter eller av andre parter som har adgang til nettet,
 - b) «offentlige telenett»: telenett som helt eller delvis brukes til yting av offentlig tilgjengelige teletjenester,
 - c) «telenett»: overføringsutstyr og eventuelt svitsjeutstyr og annet utstyr som gjør det mulig å formidle signaler mellom bestemte termineringspunkter ved hjelp av trådforbindelser, radiobølger, optiske medier eller andre elektromagnetiske medier,
 - d) «teletjenester»: tjenester som består helt eller delvis i overføring og ruting av signaler i et telenett, med unntak av kringkasting (radio og fjernsyn),
 - e) «brukere»: enkeltpersoner, herunder forbrukere eller organisasjoner som bruker eller etterspor offentlig tilgjengelige teletjenester,
 - f) «særretter», rettigheter som en medlemsstat gir et begrenset antall foretak ved lov eller forskrift som innenfor et gitt geografisk område begrenser antall foretak med tillatelse til å yte en tjeneste eller utøve en virksomhet til to eller flere etter kriterier som ikke er objektive, forholdsmessige og sikrer likebehandling, eller som etter andre kriterier enn dem nevnt ovenfor utpeker flere konkurrerende foretak til foretak som kan yte en tjeneste eller utøve en virksomhet, eller gir ett eller flere foretak etter andre kriterier enn dem nevnt ovenfor rettslige eller lovgivningsmessige fordeler som i betydelig grad påvirker ethvert annet foretaks mulighet til å yte den samme tjeneste eller utøve den samme virksomhet

innenfor det samme geografiske området på vilkår som i all hovedsak er like,

- g) «universell tjeneste»: et nærmere bestemt minstetilbud av tjenester av en bestemt kvalitet som er tilgjengelig for alle brukere, uansett hvor de befinner seg geografisk, og, i lys av særskilte nasjonale vilkår, til en overkommelig pris.

2. De øvrige definisjonene i direktiv 90/387/EØF får anvendelse i den grad de er relevante.

Artikkel 3

Samtrafikk på nasjonalt plan og på fællesskapsplan

1. Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å fjerne eventuelle restriksjoner som hindrer operatører som medlemsstatene har gitt tillatelse å stille til rådighet offentlige telenett og yte offentlig tilgjengelige teletjenester, å forhandle seg fram til samtrafikkavtaler seg imellom i samsvar med fællesskapsretten. De berørte operatører kan finne seg i samme medlemsstat eller i forskjellige medlemsstater. Tekniske og forretningsmessige ordninger for samtrafikk skal være gjenstand for avtale mellom de berørte parter, med forbehold for bestemmelsene i dette direktiv og traktatens konkurranseregler.

2. Medlemsstatene skal sikre tilstrekkelig og effektiv samtrafikk mellom offentlige telenett oppført i vedlegg I, i den grad det er nødvendig for å sikre disse tjenesters samtrafikkveie for alle brukere innen Fællesskapet.

3. Medlemsstatene skal sikre at operatører som sammenkople sine anlegg med offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester som oppført i vedlegg II, til enhver tid respekterer at de opplysninger som overføres eller lagres, er fortrolige.

Artikkel 4

Rettigheter og plikter i forbindelse med samtrafikk

1. Operatører med tillatelse til å stille til rådighet offentlige telenett og/eller å yte offentlig tilgjengelige teletjenester som oppført i vedlegg II skal ha rett til og, når operatører av denne kategori anmoder om det, plikt til innbyrdes å forhandle seg fram til avtaler om samtrafikk med sikte på å yte de aktuelle tjenester, for å sikre at disse nett stilles til rådighet, og at disse tjenester ytes i hele Fællesskapet. Den nasjonale reguleringsmyndighet kan fra sak til sak gi sitt samtykke til at denne plikten begrenses midlertidig dersom det foreligger teknisk og økonomisk levedyktige alternativer til den samtrafikk det er anmodet om, og dersom kostnadene i forbindelse med den samtrafikk det er anmodet om, ikke står i et rimelig forhold til de disponible midler. Enhver begrensning av denne art pålagt av en nasjonal reguleringsmyndighet skal begrunnes fullt ut og offentliggjøres i samsvar med artikkel 14 nr. 2.

2. Operatører som har tillatelse til å stille til rådighet offentlige telenett og yte offentlig tilgjengelige teletjenester som oppført i vedlegg I, og som har betydelig markedsrett, skal imøtekomme alle rimelige anmodninger om tilgang til nettet, herunder tilgang til andre punkter enn de nett-termineringspunkter som tilbys flertallet av sluttbrukerne.

3. En operatør skal anses å ha betydelig markedsrett når foretaket har en andel på mer enn 25 % av et bestemt telekommunikasjonsmarked i det geografiske området i en medlemsstat der det har tillatelse til å utøve sin virksomhet.

De nasjonale reguleringsmyndigheter kan likevel bestemme at en operatør med en markedsandel på under 25 % i det relevante markedet har betydelig markedsrett. De kan også bestemme at en operatør med en markedsandel på mer enn 25 % i det relevante markedet ikke har betydelig markedsrett. Det skal i begge tilfeller tas hensyn til foretakets evne til å påvirke markedsvilkårene, dets omsetning i forhold til markedets størrelse, dets kontroll over mulighetene til å få adgang til sluttbrukerne, dets tilgang på økonomiske midler og dets erfaring med å tilby produkter og tjenester på markedet.

Artikkel 5

Samtrafikk og yting av universelle tjenester

1. Dersom en medlemsstat i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel fastslår at plikten til å yte universelle tjenester innebærer en urimelig belastning for en operatør, skal den innføre en ordning for deling av nettokostnaden for plikten til å yte universelle tjenester med andre operatører som driver offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige telefontjenester. Medlemsstatene skal ta behørig hensyn til prinsippene om oversiktighet, likebehandling og forholdsmessighet ved fastsettelsen av hvilke bidrag som skal betales. Det er bare offentlige telenett og offentlig tilgjengelige teletjenester som oppført i vedlegg I del 1 som kan finansieres på denne måten.

2. Bidrag til eventuelle kostnader i forbindelse med plikt til å yte universelle tjenester kan baseres på en ordning som opprettes særskilt for dette formål, og som forvaltes av et organ som er uavhengig av mottakerne, og/eller kan ha form av en tilleggsavgift som legges til samtrafikktaaksten.

3. For å bestemme hvilken eventuell belastning ytingen av universelle tjenester innebærer, skal operatører med plikt til å yte universelle tjenester på anmodning fra sin nasjonale reguleringsmyndighet beregne nettokostnaden i forbindelse med slik plikt i samsvar med vedlegg III. Beregningen av nettokostnaden i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester skal kontrolleres av den nasjonale reguleringsmyndigheten eller et annet kompetent organ som er uavhengig av teleoperatøren og godkjent av den nasjonale reguleringsmyndigheten. Resultatene av kostnadsberegningen og konklusjonene av kontrollen skal være tilgjengelige for offentligheten i samsvar med artikkel 14 nr. 2.

4. Når det på grunnlag av beregningen av nettokostnaden nevnt i nr. 3 er berettiget, skal den nasjonale reguleringsmyndigheten avgjøre om det skal opprettes en ordning for deling av nettokostnaden for plikten til å yte universelle tjenester, idet det tas hensyn til den markedsfordel som eventuelt oppnås av den operatør som yter universelle tjenester.

5. Dersom det opprettes en ordning for deling av nettokostnaden i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester som nevnt i nr. 4, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter påse at prinsippene for kostnadsdeling og opplysninger om den ordning som er brukt, gjøres tilgjengelige for offentligheten i samsvar med artikkel 14 nr. 2.

De nasjonale reguleringsmyndigheter skal påse at det offentliggjøres en årsrapport som inneholder den beregnede kostnaden i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester, og som angir bidragene fra alle berørte parter.

6. Inntil framgangsmåten beskrevet i nr. 3, 4 og 5 er gjennomført, skal det gis melding til den nasjonale reguleringsmyndighet for det innkreves avgifter som skal betales av en sammenkoplede part, og som omfatter eller utgjør et bidrag til kostnaden i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester. Med forbehold for artikkel 17 i dette direktiv skal den berørte operatør pålegges å redusere avgiftene dersom den nasjonale reguleringsmyndighet på eget initiativ eller på begrunnet anmodning fra en av de berørte parter fastslår at de er for høye. Slike reduksjoner får anvendelse med tilbakevirkende kraft fra den dato avgiftene innkreves, men tidligst fra 1. januar 1998.

Artikkel 6

Likebehandling og oversiktighet

Ved samtrafikk med offentlige telenett og offentlig tilgjengelige teletjenester oppført i vedlegg I som tilbys av operatører som de nasjonale reguleringsmyndigheter har meddelt har betydelig markedsrett, skal medlemsstatene påse at

- a) de berørte operatører overholder prinsippet om likebehandling med hensyn til samtrafikk som tilbys andre. De skal anvende tilsvarende vilkår under tilsvarende omstendigheter overfor tilkoblede operatører som yter tilsvarende tjenester, og skal tilby andre de samme samtrafikktelsener og opplysninger på samme vilkår og med samme kvalitet som gjelder for tjenester ytt av dem selv, deres datterforetak eller deres partnere,
- b) alle nødvendige opplysninger og spesifikasjoner på anmodning gjøres tilgjengelige for operatører som overveier samtrafikk, for å gjøre det lettere å inngå en avtale; opplysningene som gis, bør omfatte endringer planlagt for gjennomføring innen de neste seks måneder, med mindre noe annet er godkjent av de nasjonale reguleringsmyndigheter,

- c) samtrafikkavtaler meldes til vedkommende nasjonale reguleringsmyndigheter og på anmodning gjøres tilgjengelige for de interesserte parter, i samsvar med artikkel 14 nr. 2, med unntak av de deler som omhandler partenes forretningsstrategi. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal bestemme hvilke deler som omhandler partenes forretningsstrategi. I alle tilfeller skal nærmere opplysninger om samtrafikkavtaler og -vilkår samt om eventuelle bidrag til kostnadene i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester gjøres tilgjengelige på anmodning fra interesserte parter,
- d) opplysninger fra en operatør som er interessert i samtrafikk, brukes bare til det formål de er beregnet på. Slike opplysninger skal ikke sendes videre til andre avdelinger, datterforetak eller partnere som slike opplysninger vil gi konkurransefortrinn.

Artikkel 7

Prinsipper for samtrafikkavtaler og systemer for føring av kostnadsregnskap

1. Medlemsstatene skal påse at bestemmelsene i nr. 2-6 får anvendelse på operatører som driver offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester oppført i vedlegg I del 1 og 2, og som de nasjonale reguleringsmyndigheter har meddelt har en betydelig markedsrett.
2. Takster for samtrafikk skal følge prinsippene om oversiktighet og kostnadsorientering. Det påhviler operatøren som tilbyr samtrafikk med sine anlegg, å bevise at takstene er beregnet på grunnlag av de faktiske kostnader, herunder en rimelig kapitalforrentning. De nasjonale reguleringsmyndigheter kan anmode en operatør om å framlegge fullstendig dokumentasjon for sine samtrafikkavtaler, og eventuelt kreve at takstene tilpasses. Dette nummer får også anvendelse på operatører oppført i vedlegg I del 3 som de nasjonale reguleringsmyndigheter har meddelt har en betydelig markedsrett på det nasjonale marked for samtrafikk.
3. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal i samsvar med artikkel 14 nr. 1 sikre at det offentliggjøres et standard-samtrafikktilbud. Standardsamtrafikktilbudet skal omfatte en beskrivelse av samtrafikktilbudene, inndelt i enkeltelementer avhengig av markedssituasjonen, samt de tilhørende vilkår, herunder takster.

Det kan fastsettes ulike takster og vilkår for samtrafikk for ulike kategorier operatører som har tillatelse til å stille til rådighet nett og tjenester, dersom slike forskjeller kan begrunnes objektivt på grunnlag av den type samtrafikk som stilles til rådighet og/eller de relevante nasjonale lisensvilkår. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal påse at slike forskjeller ikke medfører konkurransevridning, og særlig at operatørene anvender de riktige samtrafikkavtaler og -vilkår når de tilbyr samtrafikk for sine egne tjenester eller for tjenestene til sine datterforetak eller partnere, i samsvar med artikkel 6 bokstav a).

Den nasjonale reguleringsmyndighet skal ha mulighet til å pålegge endringer i standardsamtrafikktilbudet, når dette er berettiget.

Vedlegg IV inneholder en liste over eksempler på elementer som inngår i utarbeidingen av samtrafikkttakster, takststrukturer og takstelementer. Dersom en operatør foretar endringer i det offentliggjorte standardsamtrafikktilbudet, kan tilpasninger som kreves av den nasjonale reguleringsmyndighet, ha tilbakevirkende kraft fra den dato endringen innføres.

4. Samtrafikkttakster skal i samsvar med fællesskapsretten være tilstrekkelig oppdelt, slik at den som anmoder om samtrafikk, ikke pålegges å betale for noe som strengt tatt ikke er knyttet til den tjenesten det anmodes om.

5. Kommisjonen skal etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 15 utarbeide anbefalinger om systemer for føring av kostnadsregnskap og atskilte regnskaper i forbindelse med samtrafikk. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal påse at de systemene for føring av kostnadsregnskap som de berørte operatører bruker, oppfyller kravene i denne artikkel og er dokumentert på et tilstrekkelig detaljert nivå, som angitt i vedlegg V.

De nasjonale reguleringsmyndigheter skal påse at en beskrivelse av systemet for føring av kostnadsregnskap som viser de viktigste kostnadskategoriene og reglene som brukes ved fordelingen av kostnadene i forbindelse med samtrafikk, gjøres tilgjengelig på anmodning. Den nasjonale reguleringsmyndighet eller et annet kompetent organ som er uavhengig av telekommunikasjonsoperatøren og godkjent av den nasjonale reguleringsmyndighet, skal kontrollere at systemet for føring av kostnadsregnskap overholdes. Det skal årlig offentliggjøres en erklæring om hvorvidt systemet overholdes.

6. Når det anvendes takster for deling av kostnaden i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester, som beskrevet i artikkel 5, skal de være oppdelt og angis atskilt.

Artikkel 8

Regnskapsmessig atskillelse og økonomiske rapporter

1. Medlemsstatene skal kreve av operatører som stiller til rådighet offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester, og som har særretter eller eneretter i forbindelse med yting av tjenester i andre sektorer i den samme eller en annen medlemsstat, at de fører atskilte regnskaper for telekommunikasjonsvirksomheten, i samme omfang som det ville ha vært nødvendig dersom den aktuelle telekommunikasjonsvirksomhet ble utøvd av rettslig uavhengige foretak, slik at alle

kostnads- og inntektselementer i forbindelse med deres telekommunikasjonsvirksomhet framgår, med tilhørende beregningsgrunnlag og en detaljert beskrivelse av metodene som er brukt, herunder en spesifisert inndeling av anleggsmidler og strukturelle kostnader, eller at de holder telekommunikasjonsvirksomheten utskilt strukturelt.

Medlemsstatene kan velge ikke å anvende kravene nevnt i første ledd på disse operatørene dersom deres årlige omsetning på telekommunikasjonsområdet i Fællesskapet ligger under grensen oppført i vedlegg VI del 1.

2. Medlemsstatene skal kreve av operatører som driver offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester som oppført i vedlegg I del 1 og 2, som de nasjonale reguleringsmyndigheter har meddelt har betydelig markedsrett, som stiller til rådighet offentlige telenett og/eller teletjenester som er tilgjengelige for brukere, og som yter samtrafikkttjenester til andre operatører, at de fører atskilte regnskaper på den ene side for sin virksomhet i forbindelse med samtrafikk, som omfatter både samtrafikkttjenester som ytes internt, og samtrafikkttjenester som ytes til andre, og på den annen side for annen virksomhet, slik at alle kostnads- og inntektselementer framgår, med tilhørende beregningsgrunnlag og en detaljert beskrivelse av metodene som er brukt, herunder en spesifisert inndeling av anleggsmidler og strukturelle kostnader.

Medlemsstatene kan velge ikke å anvende kravene nevnt i første ledd på disse operatørene dersom deres årlige omsetning på telekommunikasjonsområdet i medlemsstatene ligger under grensen oppført i vedlegg VI del 2.

3. Operatører som stiller til rådighet offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester, skal på anmodning omgående oversende økonomiske opplysninger til sin nasjonale reguleringsmyndighet på det detaljnivå som kreves. De nasjonale reguleringsmyndigheter kan offentliggjøre slike opplysninger som kan bidra til et åpent og konkurransepreget marked, idet det tas hensyn til forretningshemmeligheter.

4. De økonomiske rapportene til operatører som stiller til rådighet offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester, skal utarbeides, oversendes til uavhengig revisjon og offentliggjøres. Revisjonen skal foretas i samsvar med de relevante regler i nasjonal lovgivning.

Første ledd får også anvendelse på de atskilte regnskaper som kreves i nr. 1 og 2.

*Artikkel 9***De nasjonale reguleringsmyndigheters alminnelige ansvar**

1. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal fremme og sikre tilstrekkelig samtrafikk i alle brukeres interesse og ivareta sitt ansvar på en måte som gir størst mulig kostnadseffektivitet og størst mulige fordeler for sluttbrukerne. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal særlig ta hensyn til:

- behovet for å sikre tilfredsstillende kommunikasjon mellom sluttbrukere,
- behovet for å fremme et konkurransepreget marked,
- behovet for å sikre en god og egnet utvikling av et harmonisert europeisk telekommunikasjonsmarked,
- behovet for å samarbeide med de tilsvarende myndigheter i andre medlemsstater,
- behovet for å fremme etableringen og utviklingen av transeuropeiske nett og tjenester, samtrafikk mellom nasjonale nett, samtrafikkveier for tjenester samt tilgang til slike nett og tjenester,
- prinsippene om likebehandling (herunder lik tilgang) og forholdsmessighet,
- behovet for å opprettholde og utvikle universelle tjenester.

2. De alminnelige vilkår som den nasjonale reguleringsmyndighet har fastsatt på forhånd, skal offentliggjøres i samsvar med artikkel 14 nr. 1.

Særlig i forbindelse med samtrafikk mellom operatører oppført i vedlegg II

- kan de nasjonale reguleringsmyndigheter fastsette forhåndsvilkår på områdene oppført i vedlegg VII del 1,
- skal de nasjonale reguleringsmyndigheter oppmuntre til at samtrafikkavtalene omfatter forholdene oppført i vedlegg VII del 2.

3. For å oppfylle målene nevnt i nr. 1 kan de nasjonale reguleringsmyndigheter til enhver tid gripe inn på eget initiativ, og de skal gjøre det dersom en av partene anmoder om det, for å angi forhold som må omfattes av en samtrafikkavtale, eller for å fastsette særlige vilkår som må oppfylles av en eller flere av partene i en slik avtale. De nasjonale reguleringsmyndigheter kan unntaksvis kreve at det gjøres endringer i samtrafikkavtaler som allerede er inngått, dersom det er nødvendig for å sikre effektiv konkurranse og/eller samtrafikkveier for tjenester som brukere anvender.

Vilkår fastsatt av den nasjonale reguleringsmyndighet kan blant annet omfatte vilkår beregnet på å sikre effektiv konkurranse, tekniske vilkår, takster, leverings- og bruksvilkår, vilkår når det gjelder overholdelse av relevante standarder, overholdelse av grunnleggende krav, miljøvern og/eller opprettholdelse av en tjenestes kvalitet i alle ledd.

Den nasjonale reguleringsmyndighet kan til enhver tid på eget initiativ, eller dersom en av partene anmoder om det, også fastsette tidsfrister for når forhandlinger om samtrafikk må være fullført. Dersom det ikke er oppnådd noen avtale innen tidsfristen, skal den nasjonale reguleringsmyndighet treffe tiltak for å få i stand en avtale etter framgangsmåter fastsatt av nevnte myndighet. Framgangsmåtene skal være åpne for offentlig innsyn i samsvar med artikkel 14 nr. 2.

4. Dersom en operatør med tillatelse til å stille til rådighet offentlige telenett eller offentlig tilgjengelige teletjenester inngår samtrafikkavtaler med andre, skal den nasjonale reguleringsmyndighet ha rett til å kontrollere alle slike samtrafikkavtaler i sin helhet.

5. I tilfelle tvist om samtrafikk mellom operatører i en medlemsstat skal den nasjonale reguleringsmyndighet i denne medlemsstaten på anmodning fra en av partene treffe tiltak for å løse tvisten innen seks måneder fra anmodningen ble gjort. Ved løsning av tvisten skal det tas behørig hensyn til begge parter berettigede interesser.

I den forbindelse skal den nasjonale reguleringsmyndighet blant annet ta hensyn til

- brukerinteressen,
- lovgivningsmessige forpliktelser eller byrder som er pålagt partene,
- at det er ønskelig å fremme nye markedstilbud og tilby brukere en lang rekke teletjenester på nasjonalt plan og på fællesskapsplan,
- tilgjengeligheten av teknisk og økonomisk levedyktige alternativer til den samtrafikk det er anmodet om,
- at det er ønskelig å sikre like tilgangsordninger,
- behovet for å opprettholde offentlige telenetts integritet og tjenesters samtrafikkveier,
- anmodningens art sett i forhold til de disponible midler for å imøtekomme anmodningen,
- partenes relative markedsstilling,
- offentlighetens interesse (f.eks. miljøvern),

- fremme av konkurranse,
- behovet for å opprettholde universelle tjenester.

Den nasjonale reguleringsmyndighets vedtak i denne sak skal offentliggjøres etter nasjonale framgangsmåter. De berørte parter skal gi en utførlig begrunnelse for vedtaket.

6. I tilfeller der operatører med tillatelse til å stille til rådighet offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester ikke har sammenkoplet sine anlegg, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet og i brukernes interesse som en siste mulighet kunne pålegge de berørte operatører å sammenkople sin anlegg for å verne grunnleggende offentlige interesser og eventuelt kunne fastsette samtrafikkvilkår.

Artikkel 10

Grunnleggende krav

For dette direktivs formål og uten at det berører tiltak som eventuelt treffes i samsvar med artikkel 3 nr. 5 og artikkel 5 nr. 3 i direktiv 90/387/EOF, får de grunnleggende krav angitt i artikkel 3 nr 2 i direktiv 90/387/EOF anvendelse på samtrafikk med offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester som angitt i bokstav a)-d) i denne artikkel.

Dersom den nasjonale reguleringsmyndighet pålegger vilkår basert på grunnleggende krav i samtrafikkavtaler, skal disse vilkår offentliggjøres som fastsatt i artikkel 14 nr. 1.

- a) *Driftssikkerhet i nettet*: Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at tilgjengeligheten av offentlige telenett og offentlig tilgjengelige teletjenester opprettholdes i tilfelle av et katastrofalt nettsammenbrudd eller i eksepsjonelle tilfeller av force majeure, f.eks. ekstreme værforhold, jordskjelv, oversvømmelse, lynnedslag eller brann.

I tilfelle omstendighetene nevnt i første ledd skulle inntreffe, skal de berørte organer gjøre sitt ytterste for å opprettholde tjenesten på høyeste nivå for å overholde de prioriteringer som fastsettes av vedkommende nasjonale myndigheter.

Nødvendigheten av å oppfylle disse krav skal ikke være en gyldig grunn for å nekte å forhandle om samtrafikkvilkår.

Dessuten skal den nasjonale reguleringsmyndighet påse at eventuelle vilkår for samtrafikk som er knyttet til nettens sikkerhet i forbindelse med risiko for ulykker, er forholdsmessige og ikke-diskriminerende, samt at de er basert på objektive kriterier som er fastsatt på forhånd.

- b) *Sikring av nettets integritet*: Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre offentlige telenetts integritet.

Nødvendigheten av å sikre nettets integritet er ikke en gyldig grunn for å nekte å forhandle om samtrafikkvilkår. Den nasjonale reguleringsmyndighet skal påse at alle vilkår for samtrafikk knyttet til vern av nettets integritet er forholdsmessige og ikke-diskriminerende, samt at de er basert på objektive kriterier som er fastsatt på forhånd.

- c) *Tjenesters samtrafikkvevne*: Medlemsstatene kan pålegge vilkår i samtrafikkavtaler for å sikre tjenesters samtrafikkvevne, herunder vilkår beregnet på å sikre tilfredsstillende kvalitet i alle ledd. Slike vilkår kan omfatte gjennomføring av særskilte tekniske standarder eller spesifikasjoner eller av regler som markedsdeltakerne har avtalt.
- d) *Datasikring*: Medlemsstatene kan pålegge vilkår i samtrafikkavtaler med henblikk på datasikring, i den grad det er nødvendig for å sikre overholdelse av aktuelle bestemmelser om datasikring fastsatt i eller i henhold til lov, herunder sikring av persondata, fortrolig behandling, overføring eller lagring av opplysninger samt vern av privatlivets fred, i samsvar med fællesskapsretten.

Artikkel 11

Samlokalisering og felles bruk av anlegg

Dersom en operatør som stiller til rådighet offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester i henhold til nasjonal lovgivning, har rett til å etablere anlegg på, over eller under offentlig eller privat grunn eller kan benytte seg av en framgangsmåte for ekspropriasjon eller bruk av eiendom, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter oppmuntre til at slike anlegg og/eller slik eiendom brukes i fællesskap med andre operatører som stiller til rådighet telenett og offentlig tilgjengelige tjenester, særlig dersom grunnleggende krav hindrer andre operatører i å få adgang til realistiske alternativer.

Avtaler om samlokalisering eller felles bruk av anlegg skal vanligvis være gjenstand for forretningsmessige og tekniske avtaler mellom de berørte parter. Den nasjonale reguleringsmyndighet kan gripe inn for å løse tvister, som fastsatt i artikkel 9.

Medlemsstatene kan pålegge ordninger for felles bruk av anlegg og/eller eiendom (herunder fysisk samlokalisering) bare etter en offentlig høring av rimelig varighet der alle interesserte parter må gis mulighet til å framlegge sine synspunkter. Slike ordninger kan omfatte regler for fordeling av kostnadene i forbindelse med felles bruk av anlegg og/eller eiendom.

Artikkel 12

Nummerforvaltning

1. Medlemsstatene skal sikre at det stilles til rådighet et tilstrekkelig antall numre og nummerserier for alle offentlig tilgjengelige teletjenester.

2. For å sikre full samtrafikkveie for nett og tjenester på europeisk plan skal medlemsstatene i samsvar med traktaten treffe alle nødvendige tiltak for å sikre samordning av sine nasjonale standpunkter i internasjonale organisasjoner og fora der det treffes beslutninger om nummerforvaltning, idet det tas hensyn til den mulige framtidige utvikling av nummerforvaltning i Europa.

3. Medlemsstatene skal påse at nasjonale nummerplaner for telekommunikasjon kontrolleres av den nasjonale reguleringsmyndighet for å garantere uavhengighet av operatører som stiller til rådighet telenett eller teletjenester, og for å lette nummeroverførbarhet. For å sikre effektiv konkurranse skal de nasjonale reguleringsmyndigheter påse at framgangsmåtene for tildeling av enkeltnumre og/eller nummerserier er oversiktlige, upartiske og gjennomføres til rett tid, og at tildelingen skjer på en objektiv, ikke-diskriminerende og oversiktig måte. De nasjonale reguleringsmyndigheter kan fastsette vilkår for anvendelsen av visse prefikser eller kortnumre, særlig der disse benyttes til tjenester av allmenn samfunnsmessig interesse (f.eks. fritelefontjenester, kioskdebiterte tjenester, opplysningstjenester eller nødmeldingstjenester), eller for å sikre lik tilgang.

4. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal påse at hovedelementene i de nasjonale nummerplanene og alle senere tillegg til eller endringer av dem offentliggjøres i samsvar med artikkel 14 nr. 1, bare underlagt begrensninger pålagt av hensyn til statens sikkerhet.

5. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal fremme innføring snarest mulig av den ordning med nummeroverførbarhet som innebærer at sluttbrukere som anmoder om det, kan beholde sitt nummer/sine numre på det faste telefonnettet på et bestemt sted uavhengig av hvilken operatør som yter tjenesten, og skal sikre at denne ordningen i det minste er tilgjengelig i alle større befolkningssentra innen 1. januar 2003.

For å sikre at de gebyrer forbrukerne skal betale, er rimelige, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter påse at takstene for samtrafikk i forbindelse med denne ordningen er rimelige.

6. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal sikre at nummerplaner og framgangsmåter for nummerforvaltning anvendes slik at det gir rettferdig og lik behandling til alle som yter offentlig tilgjengelige teletjenester. Medlemsstatene skal særlig påse at en operatør som er tildelt en bestemt nummerserie, unngår ubegrunnet forskjellsbehandling i forbindelse med de nummerserier som brukes til å gi tilgang til andre teleoperatørens tjenester.

Artikkel 13

Tekniske standarder

1. Uten at det berører artikkel 5 nr. 3 i direktiv 90/387/EØF, der det er fastsatt at gjennomføringen av bestemte europeiske

standarder kan gjøres obligatorisk, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter sikre at operatører som stiller til rådighet offentlige telenett eller offentlig tilgjengelige teletjenester, fullt ut tar hensyn til de standarder som i *De Europeiske Fællesskaps Tidende* er oppført som egnet for samtrafikkformål.

Dersom slike standarder ikke foreligger, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter oppmuntre til at det stilles til rådighet tekniske grensesnitt for samtrafikk i samsvar med standardene eller spesifikasjonene oppført nedenfor:

- standarder vedtatt av de europeiske standardiseringsorganer som Det europeiske standardiseringsinstituttet for telekommunikasjoner (ETSI) eller Den europeiske standardiseringsorganisasjonen/Den europeiske komité for elektroteknisk standardisering (CEN/CENELEC), eller dersom slike standarder ikke foreligger,
- internasjonale standarder eller anbefalinger vedtatt av Den internasjonale teleunion (ITU), Den internasjonale standardiseringsorganisasjon (ISO) eller Den internasjonale elektrotekniske standardiseringsorganisasjon (IEC), eller dersom slike standarder ikke foreligger,
- nasjonale standarder.

2. Kommisjonen kan etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 15 om nødvendig anmode de europeiske standardiseringsorganer om å utarbeide standarder for samtrafikk og tilgang. Henvisninger til standarder for samtrafikk og tilgang kan offentliggjøres i *De Europeiske Fællesskaps Tidende* i samsvar med artikkel 5 i direktiv 90/387/EØF.

Artikkel 14

Offentliggjøring av og adgang til opplysninger

1. Når det gjelder opplysningene omhandlet i artikkel 7 nr. 3, artikkel 9 nr. 2, artikkel 10 og artikkel 12 nr. 4, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter sikre at ajourførte opplysninger offentliggjøres på en slik måte at de er lett tilgjengelige for interesserte parter. Det skal bekjentgjøres i den berørte medlemsstats offisielle lysingsblad hvordan disse opplysninger offentliggjøres.

2. Når det gjelder opplysningene omhandlet i artikkel 4 nr. 1, artikkel 5 nr. 3, artikkel 5 nr. 5, artikkel 6 bokstav c) og artikkel 9 nr. 3, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter sikre at ajourførte opplysninger nevnt i disse artiklene gjøres gratis tilgjengelige på anmodning fra de interesserte parter innenfor normal arbeidstid. Det skal bekjentgjøres i den berørte medlemsstats offisielle lysingsblad når og hvor disse opplysninger er tilgjengelige.

3. Medlemsstatene skal innen 1. januar 1998 og deretter umiddelbart ved enhver endring underrette Kommisjonen om hvordan opplysningene nevnt i nr. 1 og 2 gjøres tilgjengelige.

Kommisjonen skal regelmessig offentliggjøre en tilsvarende henvisning til slike meldinger i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Artikkel 15

Framgangsmåten for den rådgivende komité

1. Kommisjonen skal bistås av komiteen nedsatt i henhold til artikkel 9 nr. 1 i direktiv 90/387/EØF, heretter kalt «ONP-komiteen».
2. Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet, om nødvendig ved avstemning, innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster,
3. Uttalelsen skal protokollføres; i tillegg skal hver medlemsstat ha rett til å anmode om å få sitt standpunkt protokollført.

Kommisjonen skal i størst mulig grad ta hensyn til komiteens uttalelse. Kommisjonen skal underrette komiteen om på hvilken måte den har tatt hensyn til uttalelsen.

Artikkel 16

Framgangsmåte for forskriftskomiteen

1. Følgende framgangsmåte skal anvendes for saker som omfattes av artikkel 19, uten hensyn til bestemmelsene i artikkel 15.
2. Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Uttalelsen skal avgis med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 148 nr. 2 for beslutninger som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen. Ved avstemning i komiteen skal stemmer avgitt av medlemsstatenes representanter ha vekt som fastsatt i nevnte artikkel. Lederen skal ikke avgi stemme.
3. Kommisjonen skal vedta de planlagte tiltakene dersom de er i samsvar med komiteens uttalelse.
4. Dersom de planlagte tiltakene ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse er avgitt, skal Kommisjonen omgående framlegge for Rådet et forslag til tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.

Dersom Rådet ikke har truffet sin beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble framlagt, skal Kommisjonen vedta de foreslåtte tiltakene.

Artikkel 17

Framgangsmåte for løsning av tvister mellom operatører som driver virksomhet med tillatelse fra forskjellige medlemsstater

1. Med forbehold for
 - a) ethvert tiltak som Kommisjonen eller en medlemsstat kan treffe i henhold til traktaten,
 - b) rettighetene som den part som innleder framgangsmåten i nr. 2 og 3, de berørte operatører eller enhver annen part har i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning,

skal framgangsmåten omhandlet i nr. 2 og 3 kunne anvendes for å løse samtrafikk tvister mellom operatører som driver virksomhet med tillatelse fra forskjellige medlemsstater, dersom en slik tvist ikke hører inn under ansvarsområdet til en enkelt nasjonal reguleringsmyndighet som utøver sin myndighet i samsvar med artikkel 9.

2. Enhver part som ønsker å framsette klage overfor en annen operatør i forbindelse med samtrafikk, kan framsette klagen for den nasjonale reguleringsmyndigheten i den medlemsstaten som har gitt tillatelsen til den operatøren klagen er rettet mot. Den nasjonale reguleringsmyndigheten skal treffe tiltak for å løse tvisten etter framgangsmåtene og innenfor fristene fastsatt i artikkel 9 nr. 5.

3. Dersom det er flere samtidige tvister mellom de samme to operatører, skal de berørte nasjonale reguleringsmyndigheter på anmodning fra en av partene i tvistene samordne sitt arbeid for å løse tvistene, i samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 9 nr. 1, innen seks måneder etter at sakene ble framlagt. Løsningene skal i samsvar med fællesskapsretten uttrykke en rimelig balanse mellom begge parter rettmessige interesser og være i samsvar med samtrafikkreglene i de berørte medlemsstater.

Artikkel 18

Meldinger

1. Medlemsstatene skal sikre at de nasjonale reguleringsmyndigheter har til rådighet de nødvendige midler til å ivareta sine oppgaver i henhold til dette direktiv, og skal innen 31. januar 1997 meddele Kommisjonen hvilke nasjonale reguleringsmyndigheter som er ansvarlige for nevnte oppgaver.
2. De nasjonale reguleringsmyndigheter skal innen 31. januar 1997 og deretter umiddelbart ved enhver endring meddele Kommisjonen navnene på de operatører
 - som har plikt til å yte universelle tjenester og må stille til rådighet de offentlige telenett og offentlig tilgjengelige teletjenester oppført i vedlegg I del 1, og som har tillatelse

til direkte å innkreve et bidrag til nettokostnadene for universelle tjenester etter framgangsmåten i artikkel 5 nr. 2,

- som er underlagt dette direktivs bestemmelser om operatører med betydelig markedsrett,
- som omfattes av vedlegg II.

Kommisjonen kan anmode de nasjonale reguleringsmyndigheter om å begrunne hvorfor de har fastsatt at en operatør har eller ikke har betydelig markedsrett.

3. Kommisjonen skal offentliggjøre navnene nevnt i nr. 2 i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Artikkel 19

Tekniske tilpasninger

Kommisjonen kan etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 16 vedta nødvendige endringer for å tilpasse direktivets vedlegg IV, V og VII til den seneste teknologiske utvikling eller til endringer i markedet og forbrukernes etterspørsel.

Artikkel 20

Utsettelse av visse forpliktelser

1. Utsettelse av forpliktelsene i henhold til artikkel 3 nr. 1 og 2, artikkel 4 nr. 1 og 2 og artikkel 9 nr. 1 og 3, dersom disse forpliktelser direkte berører samtrafikk mellom mobilnett i medlemsstaten og faste telenett eller mobilnett i andre medlemsstater, og i henhold til artikkel 5 skal gis de medlemsstater nevnt i rådsresolusjon av 22. juli 1993 og av 22. desember 1994 som har rett til en ytterligere overgangsperiode for liberalisering av teletjenester, i det tidsrom og i den utstrekning de benytter seg av slike overgangsperioder. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om de vil gjøre bruk av denne muligheten.

2. Det kan anmodes om utsettelse av forpliktelser i henhold til artikkel 12 nr. 5 dersom den berørte medlemsstat kan bevise at forpliktelsene vil medføre en for stor byrde for visse operatører eller grupper av operatører. Medlemsstaten skal underrette Kommisjonen om grunnene for å anmode om utsettelse, på hvilken dato kravene kan bli oppfylt, og hvilke tiltak som vil bli truffet for å overholde denne fristen. Kommisjonen skal vurdere anmodningen, idet den tar hensyn til den særlige situasjonen i den berørte medlemsstat samt behovet for å sikre en enhetlig rettstilstand på fellesskapsplan, og skal underrette medlemsstaten om den anser at den særlige situasjonen i medlemsstaten gir grunnlag for en utsettelse, og i så fall hvor lenge en slik utsettelse er berettiget.

Artikkel 21

Samtrafikk med operatører fra tredjestater

1. Medlemsstatene kan underrette Kommisjonen om alle problemer av allmenn art som operatører i Fellesskapet møter juridisk eller faktisk i forbindelse med samtrafikk med operatører fra tredjestater, og som medlemsstatene har fått kjennskap til.

2. Når Kommisjonen underrettes om slike problemer, kan den om nødvendig framlegge for Rådet forslag til et egnet mandat for å forhandle om sammenlignbare rettigheter i disse tredjestater for operatører i Fellesskapet. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.

3. Tiltak truffet i henhold til nr. 2 berører ikke Fellesskapets og medlemsstatenes forpliktelser i henhold til relevante internasjonale avtaler.

Artikkel 22

Ny gjennomgåelse

1. Kommisjonen skal innen 31. desember 1997 og deretter regelmessig rapportere til Europaparlamentet og Rådet om hvilke rettigheter operatører i Fellesskapet har til å etablere samtrafikk i tredjestater.

2. Kommisjonen skal undersøke og regelmessig framlegge rapport for Europaparlamentet og Rådet om anvendelsen av dette direktiv, første gang innen 31. desember 1999. For dette formål kan Kommisjonen anmode om opplysninger fra medlemsstatene.

I rapporten skal det vurderes hvilke bestemmelser i dette direktiv som bør tilpasses i lys av utviklingen på markedet, den teknologiske utvikling og endringer i forbrukernes etterspørsel, særlig

- a) når det gjelder bestemmelsene i artikkel 5,
- b) med henblikk på å bekrefte tidsfristen i artikkel 12 nr. 5.

Kommisjonen skal i rapporten dessuten undersøke tilleggsverdien ved å opprette en europeisk reguleringsmyndighet som skal utføre de oppgaver som det viser seg kan ivaretas bedre på fellesskapsplan.

Artikkel 23

Gjennomføring av dette direktiv

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 31. desember 1997. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 24

Direktivets ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 25

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 30. juni 1997.

For Europaparlamentet

J. M. GIL-ROBLES

President

For Rådet

A. NUIS

Formann

VEDLEGG I

**OFFENTLIGE TELENETT OG OFFENTLIG TILGJENGELIGE TELETJENESTER AV
SÆRLIG BETYDNING**

(som omhandlet i artikkel 3 nr. 2)

Følgende offentlige telenett og offentlig tilgjengelige teletjenester anses for å være av særlig betydning på europeisk plan.

Operatører med en betydelig markedsrett som stiller til rådighet de offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige tjenester som er nevnt nedenfor, har som angitt i artikkel 4 nr. 2 og i artikkel 6 og 7 særlige forpliktelser i forbindelse med samtrafikk og tilgang.

Del 1*Det faste offentlige telefonnett*

Med «det faste offentlige telefonnett» menes det offentlige svitsjede telenettet som er beregnet på overføring av tale og audioinformasjon (3,1 kHz båndbredde) mellom nett-tilkoplingspunkter med fast plassering, f.eks.:

- taletelefoni,
- telefaksmeddelelser (gruppe III), i samsvar med ITU-T-rekommandasjonene i «T-serien»,
- dataoverføring i talebåndet via modemer med en overføringshastighet på minst 2 400 bit/s, i samsvar med ITU-T-rekommandasjonene i «V-serien».

Adgang til sluttbrukerens nett-termineringspunkt oppnås via ett eller flere numre som inngår i den nasjonale nummerplan.

Telefontjenester på det faste offentlige telefonnett i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 95/62/EF av 13. desember 1995 om anvendelse av vilkår for tilgang til åpne telenett (ONP) på telefontjenesten⁽¹⁾.

Med «telefontjenester på det faste offentlige telefonnett» menes at sluttbrukere med fast plassering tilbys en tjeneste som består av etablering eller mottaking av nasjonale og internasjonale anrop, og som kan omfatte adgang til nødmeldingstjenester (112-tjenester), sentralbordtjenester, opplysningstjenester, offentlige betalingstelefoner, tilbud om tjenester som ytes på særlige vilkår, og/eller tilbud om spesialutstyr for funksjonshemmede eller abonnenter med særlige sosiale behov.

Adgang til sluttbrukeren oppnås via ett eller flere numre i den nasjonale nummerplanen.

Del 2*Tjenester på leide samband*

Med «leide samband» menes telekommunikasjonsinstallasjoner som gir transparent overføringskapasitet mellom nett-termineringspunkter, og som ikke omfatter brukerkontrollert svitsjing (svitsjefunksjoner som brukeren kan kontrollere som en del av det leverte leide samband). Leide samband kan omfatte systemer som gir mulighet for fleksibel anvendelse av båndbredden i det leide samband, f.eks. visse

⁽¹⁾ EFT nr. L 321 av 30.12.1995, s. 6.

funksjoner for ruting og styring.

Del 3

Offentlige mobiltelefonnett

Et offentlig mobiltelefonnett er et offentlig telefonnett der nett-termineringspunkter ikke er knyttet til en fast plassering.

Offentlige mobiltelefon tjenester

Med «offentlig mobiltelefon tjeneste» menes en telefon tjeneste som helt eller delvis består i etablering av radioforbindelser til en mobilbruker, og som helt eller delvis gjør bruk av et offentlig mobiltelefonnett.

*VEDLEGG II***OPERATØRER MED RETT OG PLIKT TIL INNBYRDES Å FORHANDLE SEG FRAM TIL AVTALER OM SAMTRAFIKK FOR Å SIKRE TJENESTER PÅ FELLESSKAPSPLAN***(som omhandlet i artikkel 4 nr. 1)*

Dette vedlegg omfatter de operatører som tilbyr brukerne svitsjede og ikke-svitsjede overførings-tjenestefunksjoner som er en forutsetning for andre teletjenester.

Operatørene i kategoriene nedenfor har både rett og plikt til samtrafikk med hverandre, i samsvar med artikkel 4 nr. 1. Samtrafikk mellom disse operatører er i tillegg underlagt tilsyn av de nasjonale reguleringsmyndigheter i henhold til artikkel 9 nr. 2. Det kan for disse kategorier operatører gjelde særlige samtrafikktaleser og -vilkår i samsvar med artikkel 7 nr. 3.

1. Operatører som stiller til rådighet offentlige svitsjede faste telenett og/eller mobilnett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester, og som dermed styrer adgangen til ett eller flere nett-termineringspunkter som har ett eller flere selvstendige numre i den nasjonale nummerplan. (Se merknader nedenfor).
2. Operatører som stiller til rådighet leide samband til nett-termineringspunkter hos brukere.
3. Operatører som i en medlemsstat har tillatelse til å stille til rådighet internasjonale telekretsløp mellom Fellesskapet og tredjestater, og som for dette formål har særretter eller eneretter.
4. Operatører som yter teletjenester, og som i denne kategori har tillatelse til å etablere samtrafikk etter de relevante nasjonale framgangsmåter for utstedelse av lisenser.

Merknader

Med «styrer adgangen til et nett-termineringspunkt» menes muligheten til å styre hvilke teletjenester sluttbrukeren på dette nett-termineringspunkt har adgang til, og/eller muligheten til å nekte andre tjenesteytere adgang til sluttbrukeren på dette nett-termineringspunkt.

Dette kan f.eks. innebære eierskap eller kontroll over den fysiske forbindelsen til sluttbrukeren (på det faste telenettet eller på mobilnettet) og/eller mulighet til å endre eller inndra det eller de nasjonale numre som er nødvendig(e) for å opprette forbindelse til en sluttbrukers nett-termineringspunkt.

*VEDLEGG III***BEREGNING AV KOSTNADENE I FORBINDELSE MED PLIKTEN TIL Å YTE UNIVERSELL
TELEFONTJENESTE**

(som omhandlet i artikkel 5 nr. 3)

Plikt til å yte universelle tjenester er den plikt som en medlemsstat pålegger en operatør til å stille til rådighet nett og tjenester overalt innenfor et bestemt geografisk område samt, om nødvendig, til å tilby tjenesten til gjennomsnittspris innenfor hele det aktuelle området.

Kostnadene i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester beregnes som forskjellen mellom de nettokostnader en operatør har ved å drive virksomheten med denne plikten, og de nettokostnader operatøren ville ha hatt uten denne plikten.

Dette prinsippet gjelder uansett om en bestemt medlemsstats nett er fullt utbygd eller stadig er under etablering eller utbygging.

Beregningen skal baseres på de kostnader som er knyttet til:

- i) elementer av de aktuelle tjenester som bare kan ytes med tap eller på kostnadsvilkår som ikke er i samsvar med alminnelige forretningsmessige standardvilkår.

Dette omfatter f.eks. adgang til nødmedningstjenester, visse betalingstelefoner, bestemte tjenester eller utstyr til funksjonshemmede osv.,

- ii) bestemte sluttbrukere eller grupper av sluttbrukere som, under hensyn til kostnadene og inntekten ved bestemte nett- og tjenestetilbud samt medlemsstatens foreskrevne, geografisk bestemte gjennomsnittstakst for tjenesten, bare kan betjenes med tap eller på kostnadsvilkår som ikke er i samsvar med alminnelige forretningsmessige standardvilkår.

Dette omfatter f.eks. sluttbrukere eller grupper av sluttbrukere som ikke ville blitt betjent av en operatør som driver forretningsmessig uten plikt til å yte universelle tjenester.

I randområder med nett som er under utbygging, bør kostnadsberegningen baseres på den merkostnad det ville medføre å betjene de sluttbrukere eller grupper av sluttbrukere som en operatør som anvender alminnelige forretningsmessige prinsipper i et konkurransepreget miljø, ville valgt ikke å betjene.

Ved beregningen av nettokostnadene medregnes også inntektene. Kostnader og inntekter baseres på framtidige forventede størrelser.

*VEDLEGG IV***OVERSIKT OVER EKSEMPLER PÅ ELEMENTER I SAMTRAFIKKTAKSTER***(som omhandlet i artikkel 7 nr. 3)*

Samtrafikk takster omfatter de faktiske avgifter som de sammenkoblede parter skal betale.

Takststrukturen omfatter de hovedkategorier som samtrafikk takster er inndelt i, f.eks.

- takster som omfatter selve opprettelsen av den fysiske sammenkopling, og som er basert på kostnadene ved å tilby nettopp den samtrafikk som det anmodes om (f.eks. særskilt utstyr og særlige ressurser samt kompatibilitetskontroll),
- takster for leie i forbindelse med løpende bruk av utstyr og ressurser (vedlikehold av tilslutninger osv.),
- variable takster for hjelpe- og tilleggstjenester (f.eks. adgang til opplysningstjenester, sentralbordtjenester, datainnsamling, fakturering, svitsjede og lignende avanserte tjenester),
- trafikkavhengige takster i forbindelse med trafikk til og fra sammenkoblede nett (f.eks. kostnader ved svitsjing og overføring) som kan beregnes per minutt og/eller på grunnlag av den nødvendige ekstra nettkapasitet.

Takstelementene er knyttet til individuelle priser for hver nettkomponent eller -funksjon som tilbys den sammenkoblede part.

Samtrafikk takster og -kostnader skal følge prinsippene om kostnadsorientering og oversiktighet i samsvar med artikkel 7 nr. 2.

Samtrafikk takster kan i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet omfatte en rimelig del av felleskostnadene og kostnadene ved å sikre lik tilgang, nummeroverførbarhet og overholdelse av grunnleggende krav (nettets integritet, nettets sikkerhet i nødssituasjoner, samtrafikkvegne mellom tjenester samt datasikring).

*VEDLEGG V***SYSTEMER FOR FØRING AV KOSTNADSREGNSKAP I FORBINDELSE
MED SAMTRAFIKK**

(som omhandlet i artikkel 7 nr. 5)

I henhold til artikkel 7 nr. 5 skal det offentliggjøres detaljerte opplysninger om systemet for føring av kostnadsregnskap; nedenfor følger noen eksempler på elementer som kan inngå i et slikt regnskapssystem.

Formålet med å offentliggjøre disse opplysningene er å sikre at beregningen av samtrafikkakster blir oversiktlig, slik at andre markedsdeltakere har mulighet til å forsikre seg om at takstene er beregnet på en rimelig og korrekt måte.

Det bør tas hensyn til dette mål når den nasjonale reguleringsmyndighet og de berørte operatører fastlegger hvor detaljerte opplysningene skal være.

I listen nedenfor angis det hvilke elementer som skal inngå i de opplysninger som offentliggjøres.

1. *Den anvendte kostnadsstandard*

F.eks. fullt fordelte kostnader, langsiktige gjennomsnittlige differansekostnader, grensekostnader, særkostnader, integrerte direkte kostnader osv.,

herunder det anvendte kostnadsgrunnlag, dvs.:

historiske kostnader (basert på faktiske utgifter til utstyr eller systemer) eller framtidige forventede kostnader (basert på anslåtte kostnader til utskifting av utstyr eller systemer).

2. *Kostnadselementer som inngår i samtrafikkaksten*

Angivelse av samtlige enkeltposter som inngår i samtrafikkaksten, herunder fortjeneste.

3. *Omfang av og metoder for kostnadsdeling, særlig fordeling av felleskostnader*

Angivelse av hvordan særkostnadene analyseres, og i hvilket omfang og etter hvilke metoder felleskostnader inngår i samtrafikkakster.

4. *Retningslinjer for regnskapsføring*

Dvs. de retningslinjer for regnskapsføring som legges til grunn for behandling av kostnader, herunder:

- tidsplan for avskrivning av større anleggsmidler (f.eks. grunn, bygninger, utstyr osv.),
- oppstilling under løpende utgifter eller kapitalkostnader i andre større utgiftsposter (f.eks. EDB-programmer og -systemer, forskning og utvikling, kundeoppsøking, direkte og indirekte bygging, reparasjon og vedlikehold, finansieringskostnader osv.).

Opplysningene om de systemene for føring av kostnadsregnskap som er omhandlet i dette vedlegg, kan endres etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 19.

*VEDLEGG VI***TERSKELVERDIER FOR OMSETNING PÅ TELEKOMMUNIKASJONSOMRÅDET***(som omhandlet i artikkel 8 nr. 1 og 2)***Del 1**

Terskelverdien for den årlige omsetningen på telekommunikasjonsområdet omhandlet i artikkel 8 nr. 1 skal være 50 millioner ECU.

Del 2

Terskelverdien for den årlige omsetningen på telekommunikasjonsområdet omhandlet i artikkel 8 nr. 2 skal være 20 millioner ECU.

*VEDLEGG VII***FORHANDLINGSRAMME FOR AVTALER OMSAMTRAFIKK***(som omhandlet i artikkel 9 nr. 2)***Del 1***Områder der den nasjonale reguleringsmyndighet kan oppstille forhåndsvilkår*

- a) Framgangsmåte for løsning av tvister
- b) Krav med hensyn til offentliggjøring av/adgang til avtaler om samtrafikk samt andre bestemmelser om plikt til regelmessig å offentliggjøre opplysninger
- c) Krav med hensyn til lik tilgang og nummeroverførbarhet
- d) Krav med hensyn til felles bruk av anlegg, herunder samlokalisering
- e) Krav med hensyn til overholdelse av grunnleggende krav
- f) Krav med hensyn til tildeling og anvendelse av nummerressurser (herunder tilgang til opplysningstjenester, nødmeldingstjenester og felleseuropeiske numre)
- g) Krav med hensyn til opprettholdelse av en gitt tjenestes kvalitet i alle ledd
- h) Eventuelt fastsettelse av hvor stor del av den særskilte samtrafikkstakst som utgjør et bidrag til nettokostnadene i forbindelse med plikten til å yte universelle tjenester

Del 2*Andre forhold som bør omfattes av avtaler om samtrafikk*

- a) Beskrivelse av obligatoriske samtrafikkstjenester
 - b) Betalingsvilkår, herunder faktureringsmåter
 - c) Angivelse av samtrafikkpunkter
 - d) Tekniske standarder for samtrafikk
 - e) Kontroll av samtrafikkevne
 - f) Tiltak for å sikre overholdelse av grunnleggende krav
 - g) Intellektuell eiendomsrett
 - h) Fastsettelse og begrensning av ansvar og erstatning
 - i) Fastsettelse av samtrafikkstakster og utviklingen av dem over tid
 - j) Framgangsmåte for løsning av tvister mellom parter før den nasjonale reguleringsmyndighet anmodes om å gripe inn
 - k) Gyldighetstid for og reforhandling av avtaler
 - l) Framgangsmåte i tilfelle det framlegges forslag til endringer av de nett eller tjenester som den ene part stiller til rådighet
 - m) Sikring av lik tilgang
 - n) Felles bruk av anlegg
 - o) Tilgang til hjelpe- og tilleggstjenester samt til avanserte tjenester
 - p) Trafikk-/nettstyring
 - q) Opprettholdelse av samtrafikkstjenester og deres kvalitet
 - r) Fortrolig behandling av ikke-offentlige avsnitt av avtalen
 - s) Opplæring av personale
-